

Porin perusturvan lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle liittyen hallituksen esitykseen toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta

(Aapeli: PRIDno-2022-2189)

Porin kaupungille on saapunut 25.4.2022 sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö liittyen hallituksen esitykseen toimeentulotuesta annetun lain sekä eräisiin siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan toimeentulotuesta annettuun lakiin kokonaan uusia säännöksiä ja muutetaan myös joitain osin sosiaalihuoltolakia sekä lakia kuntouttavasta työtoiminnasta.

Porin perusturva näkee että esitys vahvistaa toimeentulotuen viimesijaisen etuuden luonnetta ja pyrkii pitkällä tähtäimellä myös saavuttamaan toimeentulotuen välikaikaikaisen etuuden luonteen. Laskelman tuominen perustoimeentulotuen sekä täydentävän ja ehkäisevän keskiöön, selkiyttää prosessia. Onkin tärkeää että hallituksen esitystä toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ei ole työstetty erillisenä muutoksena sosiaalihuoltolaista ja kuntouttavan työtoiminnan laista, vaan ne on käsitelty yhtenäisenä. Tällöin lakien linjakuus käytännönkin työssä on näkyvä, eikä ne luo asiakkaiden elämäntilanteisiin ristiriitaisia tilanteita tai aseta taloudellisia loukkuja. Toimeentulotuki nähdään yhtensä sosiaalityön välineenä, eikä irrallisena toimintona samoin kuin sosiaalihuoltolakiin lisätty taloudellisen tuen pykälä.

Porin perusturva kokee tärkeäksi että hallituksen esityksessä on nostettu omana erityisenä huomiona mm. moniammatillinen yhteistyö sekä toimeentulotukiasioiden alueellinen neuvottelukunta. Yhteiskuntamme murroksissa ja hyvinvointialueen muutoksessa tällaisten toimielinten rooli kasvaa ja niillä on merkittävä asema paitsi alueen toimeentulotukipalvelussa myös kuntouttavan työtoiminnan asioissa ja työllisyyden hoidossa. Yhteistyö hyvinvointialueiden ja Kansaneläkelaitosten välillä tulee toimia kaksisuuntaisella tietosuojatulla tietojärjestelmällä ja tähän tulee myös kustannusten osalta varautua hyvinvointialueilla.

Porin perusturva tahtoo nostaa erityiseen huomioon hallituksen esityksessä olevan pykälän asumismenojen osalta. Hallituksen esityksen muutokset siihen ovat osuvia; ei ole ollut oikein paikata harkinnanvaraisella toimeentulotuella perustoimeentulotuen vajetta. Viimeisijaisten etuuksien luonne tulee myös säilyttää ja ensisijaisten etuuksien tasoa on nostettava ja etuutta laajennettava.

Kaiken kaikkiaan tämä lakiluonnos sekä muutokset sosiaalihuoltolakin ja kuntouttavan työtoiminnan lakiin täyttää Porin näkökulmasta sille asetetut tavoitteet ja se nostaa esille samalla myös ne tavoitteet, joihin jo osaltaan historiallisessa toimeentulotukimuutoksessa vuonna 2017 pyrittiin vastaamaan.

Esityksessä näkyy myös vahvasti sen työstämisen tausta ja vahva yhteistyö ruohonjuuritason työn kanssa. Asukkaiden taloudellista hyvinvointia, elintasoa ja elämäntapaa ei voida luoda irrallisena palveluna, vaan se syntyy hyvinvointialueen, Kansaneläkelaitoksen mutta myös alueen järjestö- ja kolmannen sektorin kenttän yhteistyön tuloksena.